

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 3Co/159/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1616209621
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 12. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Alexandra Hanusová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2019:1616209621.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Alexandry Hanusovej a sudcov JUDr. Romana Bolebrucha a Mgr. Patricie Skotnickej v spore žalobcu: F. X. X., Y..X., G.: XX XXX XXX, W. XX, W., proti žalovaným: X/ B. O., A.. XX.XX.XXXX, U. XX, X., X/ U. Q., A.. X.X.XXXX, F. Č.. XXX, E. N. X. X XXX,XX B. X. F., na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Malacky č.k. 7Csp/228/2016-87, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom zamietajúcom výroku a v súvisiacom výroku o náhrade trov konania p o t v r d z u j e.

Žalovanej 1/ nepriznáva právo na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie uložil žalovanej 1/ povinnosť zaplatiť žalobcovi 6 185,83 eura s úrokom z omeškania 5% ročne od 22.5.2015 do zaplatenia a povolil jej sumu priznanú žalobcovi uhrádzať v pravidelných mesačných 100 eurových splátkach, vždy do 25. dňa v mesiaci, počnúc právoplatnosťou rozsudku, pod stratou výhody splátok s tým, že nezaplatením čo i len jednej splátky riadne a včas sa stáva splatný celý dlh. V prevyšujúcej časti žalobu zamietol. Žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 92,60 % a konanie v časti o zaplatenie 149,74 eura s príslušenstvom zastavil. Žalovanej 1/ náhradu trov konania v zastavenej časti nepriznal a konanie proti žalovanému 2/ zastavil.

2. V odôvodnení napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie uviedol, že žalobca sa žalobou domáhal od žalovaných 1/ a 2/ zaplatenia spoločne a nerozdielne 6 572,57 eura so 7,49 % úrokom ročne zo sumy 5 384,41 eura od 22.5.2015 do zaplatenia a s 5 % úrokom z omeškania zo sumy 6 572,57 eura od 22.5.2015 do zaplatenia. Žalobu odôvodnil tým, že 23.6.2006 na základe zmluvy o stavebnom sporení č. XXXXXXXX uzavretej medzi stranami sporu bola uzavretá zmluva o mimoriadnom medziúvere č. XXXXXXXXXX a o stavebnom úvere č. XXXXXXXX, na základe ktorej žalovanej 1/ poskytol medziúver 8 298,48 eura. Žalovaná 1/ porušila zmluvne dohodnuté podmienky a medziúver prestala riadne a včas splácať a žalobca 21.5.2015 vyhlásil mimoriadnu splatnosť zostatku úveru. Žalovaný 2/ ručil za splnenie záväzku žalovanej 1/.

3. Pred začatím pojednávania vo veci vzal žalobca žalobu v časti o zaplatenie sumy 149,74 Eur (poplatky za vedenie účtu) späť a žiadal konanie zastaviť bez uvedenia dôvodu. Vzal späť žalobu aj proti žalovanému 2/, pretože bol na jeho majetok vyhlásený konkurz. Súd prvej inštancie podľa ustanovenia § 145 ods. 2 CSP konanie o späťvzatej časti žaloby a proti žalovanému 2/ zastavil.

4. Vykonaným dokazovaním súd prvej inštancie zistil, že 23.6.2006 žalobca ako veriteľ uzavrel so žalovanou 1/ ako stavebnou sporiteľkou (dlžníkom) zmluvu o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere. Podľa čl. I., bodu 1. zmluvy na preklopenie obdobia do pridelenia cieľovej sumy zmluvy o stavebnom sporení mal poskytnúť veriteľ dlžníkovi mimoriadny medziúver, na základe uzatvorenej zmluvy o stavebnom sporení. Predmetom tejto zmluvy bolo poskytnutie mimoriadneho medziúveru pod číslom XXXXXXXXXX vo výške 250 000 Sk (8 298,48 eura), ktorý sa po pridelení cieľovej sumy zmluvy o stavebnom sporení, a dodržaní všetkých zmluvných podmienok, ako aj Všeobecných podmienok pre zmluvy o stavebnom sporení, mal zmeniť na stavebný úver pod číslom XXXXXXXXXX vo výške 150 000 Sk (4 979,09 eura). Presná výška stavebného úveru sa mala rovnať rozdielu medzi cieľovou sumou a nasporenou sumou pri pridelení cieľovej sumy zmluvy o stavebnom sporení. Dlžník bol povinný podľa tejto zmluvy, ako aj zmluvy o stavebnom sporení a Všeobecných podmienok pre zmluvy o stavebnom sporení, poukazovať pravidelne mesačne na účet zmluvy o stavebnom sporení vklad 1 250 Sk (41,49 eura). Výška úrokovej sadzby všetkých vkladov poukazovaných na zmluvu o stavebnom sporení bola stanovená na 2,00% ročne ku dňu uzatvorenia zmluvy o stavebnom sporení a výška úrokovej sadzby mimoriadneho medziúveru na 7,49% ročne ku dňu uzatvorenia tejto zmluvy. Za spracovanie medziúveru vyrubil veriteľ dlžníkovi poplatok 3 500 Sk (116,18 Eur). Do nasporenia 40% cieľovej sumy sa dlžník zaviazal vkladať na účet zmluvy o stavebnom sporení pravidelné mesačné vklady minimálne 1 250 Sk (41,49 eura). Do pridelenia cieľovej sumy zmluvy o stavebnom sporení sa dlžník zaviazal splácať úroky z mimoriadneho medziúveru pravidelnými mesačnými splátkami 1 561 Sk (51,82 eura). Splátka úrokov bola splatná prvého dňa každý mesiac a mala byť uhradená veriteľovi do 15. dňa mesiaca. Podľa čl. II. zmluvy, časti Stavebný úver, sa dlžník zaviazal uhrádzať stavebný úver, vrátane úrokov vo výške 4,70 % ročne, pravidelnými mesačnými splátkami 2 188 Sk (72,63 eura). Splatnosť bola stanovená na prvý deň v mesiaci s tým, že musí byť uhradená veriteľovi do 15. dňa každého mesiaca. V splátke boli zahrnuté aj úroky stavebného úveru. Podľa čl. III. zmluvy, časti Zabezpečenie, ručiteľ preberá povinnosti vyplývajúce z ručenia písomným prehlásením v prípade, ak je úver zabezpečený aj záväzkom ručiteľa voči veriteľovi. Ako ručiteľ bol v zmluve uvedený žalovaný 2/. Nasporená suma sa podľa zmluvy považovala za mimoriadnu splátku úveru. Podľa čl. V., bodu 1. zmluvy, sa zmluvné strany zaviazali plniť všetky záväzky vyplývajúce z tejto zmluvy a zo Všeobecných podmienok, dlžník najmä všetky splátky mimoriadneho medziúveru, resp. stavebného úveru uhradiť včas a riadne. Podľa čl. VI., bodu 3. zmluvy, v prípade omeškania dlžníka s viac ako dvomi splátkami alebo jednou splátkou po dobu dlhšiu ako 3 mesiace, bol veriteľ oprávnený požadovať splatenie celého zostatku dlhu pred dohodnutou dobou splatnosti.

5. Podľa predloženého výpisu z účtu medziúveru žalovaná 1/ finančné prostriedky z medziúveru čerpala nasledovne: dňa 10.7.2006 sumu 6 638,78 eura, 2.4.2007 sumu 1 526,92 eura. Dňa 10.7.2006 bola o sumu 116,18 eura a 16,60 eura (poplatok za spracovanie mimoriadneho medziúveru a poplatok za vystavenie biankozmenky) znížená suma finančných prostriedkov z medziúveru. Celková suma čerpaná žalovanou 1/ bola 8 165,70 eura (6 638,78 eura + 1 526,92 eura). Žalobca si ďalej vo svoj prospech zarátal poplatky za vedenie účtu 149,74 eura (za rok 2006 v sume 11,95 eura, za rok 2007 v sume 12,95 eura, za rok 2008 v sume 14,94 eura, za rok 2009 v sume 14,90 eura, za rok 2010 v sume 16 eur, za rok 2011 v sume 25 eur, za rok 2012 v sume 25 eur a za rok 2013 v sume 29 eur), v tejto časti však vzal žalobu späť. Ďalej z predloženého výpisu konta medziúveru vyplýva, že žalobca si voči žalovanej 1/ uplatnil poplatky za upomienky a predžalobné upomienky 182 eur a poplatky za zmenu splátkového plánu 40 eur a poplatok za individuálne riešenie splátok 15 eur, spolu 237 eur. Výpisom z účtu stavebného sporenia mal súd za preukázané, že z nasporenej sumy bola strhnutá suma 326,51 eura na základe exekučného príkazu. Nasporená suma k 21.5.2015 (deň vyhlásenia mimoriadnej splatnosti) bola 2 914,07 eura. Žalobca listom z 21.4.2015, doručeným žalovanej 1/ dňa 24.4.2015, upozornil žalovanú 1/ na možnosť vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru z dôvodu neuhradenia dlžných splátok. Listom z 21.5.2015 jej oznámil mimoriadnú splatnosť úveru k 21.5.2015, žalovaná 1/ si tento list v odbernej lehote od doručovateľa neprevzala.

6. Zistený skutkový stav súd prvej inštancie posúdil podľa ustanovení § 497 Obchodného zákonníka, § 52 ods. 1, ods. 2 a ods. 3 Občianskeho zákonníka, § 1 ods. 2 písm. a) zák. č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1986 Zb. <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1986/71/>> o Slovenskej obchodnej inšpekcii v znení účinnom k 23.6.2006 a § 1 ods. 1 zák. č. 310/1992 Zb. o stavebnom sporení v znení účinnom k 23.6.2006 a dospel k záveru, že žaloba je podaná dôvodne len sčasti. Právny vzťah medzi stranami považoval za spotrebiteľský, pretože však úver na základe zmluvy o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere

zo dňa 23.06.2006 bol žalovanej 1/ poskytnutý na financovanie bytových potrieb, vychádzal z toho, že zákon č. 258/2001 Z. z., v znení účinnom k 23.6.2006, sa na predmetný úver nevzťahuje.

7. Podľa súdu prvej inštancie aj keď je úver absolútnym obchodom, v prípade dualistickej právnej úpravy rovnakých inštitútov súkromného práva je dôvodné a plne v súlade s princípmi ochrany spotrebiteľa aplikovať občianskoprávnu úpravu, a nie úpravu obchodnoprávnu. Žalovanej 1/ bol poskytnutý úver 8 298,48 eura, žalovaný 2/ pristúpil k dlhu žalovanej 1/ ako ručiteľ. Ku dňu vyhlásenia mimoriadnej splatnosti (21.5.2015) mala žalovaná 1/ nasporených 2 914,07 eura, istina úveru ku dňu podania žaloby bola 5 384,41 eura (poskytnutý úver 8 298,48 eura mínus nasporená suma 2 914,07 eura). V tejto časti považoval žalobu za dôvodnú. Ďalej žalobca žiadal zaplatenie úrokov z úveru vo výške 7,49 % do vyhlásenia mimoriadnej splatnosti (21.5.2015) vo výške 801,42 eura. Súd prvej inštancie aj tejto časti žaloby, ktorou si žalobca uplatnil úroky ako odplatu za poskytnutie úveru vyhovel a žalovanej 1/ na uložil povinnosť uhradiť žalobcovi 6 185,83 eura, pozostávajúcich z istiny úveru (5 384,41 eura) a úrokov (801,42 eura).

8. Žalobca si vo veci uplatňoval aj nárok na poplatky vo výške 237 eur za upomienky, predžalobné upomienky, zmenu splátkového kalendára a individuálne riešenie omeškaných splátok. K žalobe bol teda povinný pripojiť listiny, na ktoré sa odvoláva, resp. navrhnúť na preukázanie svojich tvrdení vykonanie dokazovania. Podľa súdu prvej inštancie žalobca nepreukázal vznik záväzku žalovanej 1/ uhradiť mu tieto poplatky, a teda neunesol dôkazné bremeno, pretože súdu nepreukázal, či skutočne došlo k individuálnemu riešeniu situácie, ktorá nastala po omeškaní žalovanej 1/ so splácaním dohodnutých splátok, k zmene splátkového kalendára, aké reálne náklady mu v súvislosti s vykonaním úkonov vznikli (sumy za upomienky niekoľkonásobne prevyšujú poštovné za zasielanie takýchto zásielok), aby súd mohol tieto posúdiť v zmysle ustanovení § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, a preto žalobu v tejto časti zamietol.

9. Súd prvej inštancie zamietol žalobu aj v časti, ktorou si žalobca uplatňoval úrok z úveru 7,49 % ročne z istiny 5 384,41 eur odo dňa nasledujúceho po vyhlásení mimoriadnej splatnosti 22.5.2015 do zaplatenia. Uviedol, že zosplatením úveru sa rozumie určenie splatnosti celého dlhu v prípade, kedy bolo vrátenie dlhu dohodnuté v splátkach. Splácanie úveru v splátkach na strane veriteľa vyvoláva stav absencie požičanej istiny, ktorá sa iba postupne (v splátkach) vracia a za tento stav nedostatku a úverovania patrí veriteľovi úrok. Stav výhody splátok je obvyklý a teda justifikuje nárok dodávateľa na úroky, ako ceny dočasne poskytnutých peňazí, ktorých dispozície sa veriteľ zbavuje v záujme získania budúcich úžitkov v podobe kapitalizovanej odplaty získanej za celé obdobie postupného splácania úveru. Iný stav je však podľa jeho názoru príznačný pre predčasné a mimoriadne zosplatenie úveru, kde vzniká nárok na jednorazové vrátenie požičanej istiny, vrátane úrokov kapitalizovaných ku dňu zosplatenia úveru. V tomto prípade svojím právnym úkonom veriteľ navodzuje stav, v ktorom má právo získať okamžite späť celú sumu požičaných peňažných prostriedkov, v dôsledku čoho na jeho strane odpadá obmedzenie jeho práva na dispozíciu s istinou úveru, a tým obmedzenie obchodovania s peniazmi, ktoré už dlžník nemá právo vrátiť v splátkach. Práve v tomto zásadnom rozdieli, podľa názoru súdu, spočíva ekonomická podstata straty nároku veriteľa na úroky za požičanie peňažných prostriedkov spotrebiteľovi. Logicky tak nastupuje stav, v ktorom by mal mať veriteľ záujem a vyvinúť úsilie smerujúce k skorému vráteniu peňažných prostriedkov a právny poriadok mu po mimoriadnom zosplatení úveru poskytuje viaceré právne prostriedky vymožená zosplatenou pohľadávkou (úveru). Ak teda nastal stav, kedy spotrebiteľ už nemá právny titul mať peňažné prostriedky u seba, niet dôvodu ani na to, aby veriteľ inkasoval úroky. V opačnom prípade by bol založený krajne nespravodlivý a ústavne nekomformný stav, kde spotrebiteľ by bol vystavený všetkým sankčným mechanizmom vynútenia povinnosti plnenia a veriteľ by naďalej inkasoval úroky zo sumy, ktorú by mu spotrebiteľ na výzvu nevrátil. De facto by išlo o právny stav, podľa ktorého by sa popreli účinky veriteľom vyvolanej zmeny obsahu záväzku a veriteľ by úroky inkasoval ako keby k zmene záväzku nedošlo, zatiaľ čo spotrebiteľovi by neboli garantované nijaké práva, ktoré mu plynuli zo zmluvy pred veriteľom vyvolanou zmenou záväzku. Jednorazovým zosplatením úveru vzniká spotrebiteľovi povinnosť jednorazovo vrátiť úver zvýšený o kapitalizované úroky ku dňu zosplatenia a počnúc prvým dňom omeškania spotrebiteľa ide o stav založený sankčným jednostranným predčasným zosplatením úveru, s ktorým sa spájajú výhradne sankcie, keďže spotrebiteľ je v omeškaní. S týmto stavom sa nikdy nebudú spájať odplatné plnenia, ktoré sa spájajú len so stavom *lege artis*, a teda stavom oprávneného držania peňažných prostriedkov podľa podmienok spotrebiteľskej zmluvy. Ak napriek tomu existuje zmluvná úprava, ktorá s protiprávnym stavom stotožňuje aj odplatné nároky patriace len v právne súladnom stave, je táto úprava na škodu spotrebiteľa a neprijateľne odchylná

od zákona, čo zmluvnú podmienku robí absolútne neplatnou. Povedané inak, v protiprávnom stave patria zmluvným stranám len prislúchajúce sankcie, a na tento účel je kogentným určujúcim pravidlom ustanovenie § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení s § 3 a § 3a nar. vl. č. 87/1995 Z. Z. ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov. Ak by sa žalobca odplatných plnení napriek vyššie uvedenému výkladu neplatnosti dojednania dovoľával aj v čase po jednostrannom mimoriadnom zosplatnení úveru, neprešli by tieto nároky testom citovaných ustanovení Občianskeho zákonníka a nar. vl. (alternatívne podľa povahy zmluvnej úpravy) a subsidiárne ani testom ustanovenia § 53 ods. 4 písm. k) Občianskeho zákonníka. Súd prvej inštancie poukázal na uznesenie Ústavného súdu SR z 18.9.2012 č. IV. ÚS 476/2012-14 a uznesenie Najvyššieho súdu SR č. 4Obo 143/98, z ktorých vyplýva, že dohodnuté (zmluvné) úroky za poskytnutie peňažných prostriedkov patria len do splatnosti dlhu (určenie splatnosti celého dlhu zosplatnením). Od splatnosti je dlžník v omeškaní a musí platiť úroky z omeškania. V opačnom prípade, by na ťarchu spotrebiteľa dochádzalo k dvojnásobnému zaťažaniu a to v podobe úrokov z úveru a aj úrokov z omeškania, čo by spôsobovalo značnú nerovnováhu vo vzťahoch medzi účastníkmi. Preto súd žalobcom uplatnené úroky 7,49% ročne zo sumy istiny od 22.5.2015 (po zosplatnení úveru) zamietol.

10. Podľa ustanovenia § 232 ods. 3 CSP povolil súd prvej inštancie žalovanej 1/ uloženú povinnosť uhrádzať v mesačných splátkach po 100 eur, nakoľko vzhľadom na svoj príjem a príjem manžela nie je schopná splniť uloženú povinnosť naraz. Splátku 100 eur považoval za primeranú majetkovej situácii žalovanej ako aj výške priznanej sumy s tým, aby dlžná suma bola splatená v primeranej dobe, navyše podľa súdu sa žalobcu ako banky povolenie splácať priznanú pohľadávku v splátkach výraznejšie nedotkne.

11. O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol podľa ustanovenia § 255 ods. 1 CSP v spojení s jeho § 256 ods. 1. Žalobca bol úspešný v časti o zaplatenie 6 185,83 eur (96,30 % z celkovej uplatnenej sumy po späťvzati 6 422,83 eur), žalovaná 1/ mala úspech 3,70 %. Žalobca bol teda úspešnejší o 92,60 % (96,30 - 3,70), a v takomto rozsahu mu súd prvej inštancie priznal nárok na náhradu trov konania.

12. Proti zamietajúcej časti rozsudku súdu prvej inštancie a v súvisiacemu výroku o náhrade trov konania podal odvolanie žalobca z dôvodu, že vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. h) CSP) a že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 365 ods. 1 písm. d) CSP). Žiadal rozsudok v napadnutej časti zmeniť a žalovanej 1/ uložiť povinnosť zaplatiť mu 237 eur a úrok z úveru 7,49 % ročne zo sumy 5 384,41 eura od 22.5.2015 do zaplatenia a úrok z omeškania 5 % ročne zo sumy 237 eur od 22.5.2015 do zaplatenia a priznať mu náhradu trov konania v plnom rozsahu.

13. K zamietnutiu úroku z úveru po vyhlásení splatnosti žalobca uviedol, že zmluva o úvere je absolútny obchod a preto sa bez ohľadu na povahu účastníkov úverového vzťahu spravuje ustanoveniami Obchodného zákonníka. Podľa kogentného ustanovenia § 497 Obchodného zákonníka zmluvou o úvere sa veriteľ zaväzuje, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky. Uvedené ustanovenie priznáva veriteľovi právo požadovať nielen vrátenie poskytnutých peňažných prostriedkov, ale zároveň aj právo požadovať úroky za úver. Pri nároku na úrok za úver nejde teda o svojvôľu žalobcu, ale o riadne uplatnenie práva, ktoré mu priznáva platný právny predpis. V zmysle ustanovenia § 502 Obchodného zákonníka je dlžník od doby poskytnutia peňažných prostriedkov povinný platiť z nich úroky v dojednanej výške, inak v najvyššej prípustnej výške ustanovenej zákonom alebo na základe zákona. Dlžník je teda povinný s vrátením poskytnutého úveru zaplatiť aj dojednané úroky a to do dňa úplného vrátenia poskytnutých prostriedkov. Analogicky túto povinnosť podľa žalobcu možno vyvodiť aj z ustanovenia § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka, podľa ktorého ak dlžník vráti peňažné prostriedky skôr, než bolo dohodnuté, je povinný platiť úroky len do momentu vrátenia peňažných prostriedkov. Podľa názoru žalobcu je teda nepochybné, že povinnosť dlžníka platiť dohodnutý úrok za úver zaniká až úplným vrátením poskytnutých peňažných prostriedkov. Žalobca sa tak nestotožňuje s tvrdením okresného súdu, že došlo k porušeniu ustanovenia § 503 ods. 1 Obchodného zákonníka, ale práve naopak, Obchodný zákonník zakladá žalobcovi nárok na úrok za úver až do úplného vrátenia poskytnutých peňažných prostriedkov. Nárok na úrok za úver teda nie je predmetom zmluvného dojednania, keďže tento nárok priznávajú žalobcovi priamo právne predpisy.

14. Nesúhlasil s odôvodnením nepriznania nároku na úrok za úver súdom prvej inštancie tým, že ak má žalobca právo na jednorazové vrátenie peňažných prostriedkov, žalovaní nie sú ďalej oprávnení dlžnú sumu splácať, pričom súd sám napadnutým rozhodnutím zachoval režim splátok. Pokiaľ súd prvej inštancie poukazoval na to, že kým žalovaní dlžnú sumu postupne splácajú, žalobca ako veriteľ má nárok na odplatu v podobe úrokov za úver a absentujúci zisk pokrýva veriteľovi úrok za úver splácaný spolu v rámci splátky úveru v režime dojednaného záväzku a zosplatnením nastáva iný stav, keď veriteľovi vzniká nárok na jednorazové vrátenie požičanej istiny vrátane úrokov kapitalizovaných ku dňu zosplatnenia a žalobca tak má právo jednorazovo získať celú sumu požičaných peňazí späť, popiera svoje dôvody tým, že umožnil žalovaným splácať dlžnú sumu zosplatneného úveru v mesačných splátkach. Súd prvej inštancie tak žalobcu obmedzuje dvojnásobne a to tým, že jednak povolil plniť povinnosť v mesačných splátkach a obmedzil žalobcu, aby okamžite získal peňažné prostriedky a ďalej mohol napr. tvoriť zisk a na strane druhej mu zároveň odopiera odplatu v podobe úrokov za úver za to, že žalovaní majú právo vrátiť peňažné prostriedky postupne. Splatnosťou úveru nezaniká povinnosť dlžníka vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky a zaplatiť úroky za úver, menia sa len podmienky, za ktorých je dlžník povinný uvedenú povinnosť splniť. V prípade, ak by porušením povinnosti dlžníka, v dôsledku čoho žalobca vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru, zanikol veriteľov nárok na zaplatenie úrokov za úver, dlžník by prakticky porušením povinnosti získal pre neho výhodnejšie postavenie, nakoľko by sa „zbavil“ povinnosti plniť zmluvne dohodnuté plnenie. Podľa názoru žalobcu je akékoľvek konanie, ktoré porušuje povinnosť a spôsobuje tým výhodu v rozpore s dobrými mravmi a bez pochyby je v rozpore s účelom právnych predpisov vzťahujúcich sa na daný právny vzťah.

15. Súdu prvej inštancie vytkol, že v rozhodnutí akcentuje ochranu spotrebiteľa a nezohľadňuje, že priamo z ustanovení § 497 a § 502 Obchodného zákonníka vyplýva, že úrok z úveru je vlastne cena (odplata) za užívanie poskytnutých peňažných prostriedkov, a preto má dlžník zásadne platiť tento úrok za skutočnú dobu užívania, t. j. do doby skutočného vrátenia poskytnutých peňažných prostriedkov veriteľovi. Na druhej strane úrok z omeškania je sankcia za to, že dlžník je v omeškani so splatením peňažného záväzku z poskytnutého úveru. Žalobca má za to, že je potrebné rozlišovať tieto dva inštitúty. Nepovažuje za dôvodné, aby dlžníci, ktorí prestali splácať úver riadne a včas, mali užívať peňažné prostriedky, ktoré dostali od veriteľa a ktoré nevrátili bez toho, aby boli povinní platiť odplatu za ich poskytnutie. Nepriznanie úroku za úver podľa neho spôsobuje značnú nerovnováhu medzi stranami sporu spočívajúcu v tom, že žalovaní sú neprímerane zvýhodňovaní voči veriteľovi a majú právo užívať peňažné prostriedky získané od žalobcu bezodplatne. Poukázal aj na zákon č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktorý v ustanovení § 13 ods. 3 predpokladá platenie úrokov za úver až do samotného splatenia istiny. V tejto súvislosti poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Košiciach z 11.1.2018 sp. zn. 5Co/237/2017, Najvyššieho súdu SR z 1.7.2000 sp. zn. 4Obo/143/1998, rozhodnutie Krajského súdu v Prešove zo 14.6.2018 sp. zn. 14Co/20/2017, rozhodnutie Krajského súdu v Nitre z 21.8.2018 sp. zn. 12Co/71/2017, rozhodnutie Krajského súdu v Prešove z 25.10.2018 sp. zn. 11Co/67/2018 a rozhodnutie Krajského súdu v Košiciach z 29.1.2019 sp. zn. 5Co/225/2018.

16. K zamietnutiu žaloby v časti poplatkov uviedol, že bol súdom prvej inštancie vyzvaný, aby uviedol z čoho suma 237 eur pozostáva a doložil sadzobníky poplatkov, resp. iný listinný dôkaz, na základe ktorého boli poplatky účtované. Žalobca si túto povinnosť splnil, predložil súdu sadzobníky poplatkov a uplatnené reálne vzniknuté náklady nepovažoval za sporné.

17. Žalovaná 1/ sa k odvolaniu nevyjadrila.

18. Odvolací súd viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379, § 380 CSP), ktoré smerovalo proti výroku rozsudku súdu prvej inštancie, ktorým zamietol časť uplatneného nároku, preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti, prejednal odvolanie žalobcu bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 CSP) dospel k záveru, že odvolanie žalobcu dôvodné nie je, pretože súd prvej inštancie správne zistil skutkový stav veci v zmysle ustanovenia § 215 ods. 1 CSP, vec správne právne posúdil a rozhodnutie v napadnutej časti i dostatočným spôsobom odôvodnil (§ 220 ods. 2 CSP). Odvolací súd rozsudok verejne vyhlásil dňa 19.12.2019 (§ 378 ods. 1 CSP v spojení s § 219 ods. 3 CSP).

19. Podľa ustanovenia § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka účinného v čase uzavretia zmluvy o úvere spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

20. Podľa ustanovenia § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

21. Podľa ustanovenia § 497 Obchodného zákonníka zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

22. Po preskúmaní súdneho spisu sa odvolací súd stotožnil s odôvodnením rozsudku súdu prvej inštancie v napadnutej časti zamietajúceho výroku a konštatuje správnosť dôvodov (§ 387 ods. 1 a ods. 2 CSP), na základe ktorých dospel k záveru o neoprávnenosti nároku žalobcu na zaplatenie zmluvne dohodnutých úrokov po vyhlásení predčasnej splatnosti úveru. Vo veci vychádzal z toho, že úverová zmluva uzavretá medzi žalobcom a žalovaným mala charakter spotrebiteľskej zmluvy, na ktorú treba aplikovať primerane ustanovenia Občianskeho zákonníka týkajúce sa spotrebiteľských zmlúv, ktoré umožňujú súdu skúmať ex offo zmluvné podmienky tak, aby žalovaný ako spotrebiteľ nebol zaväzovaný na nedovolené plnenie.

23. Odvolací súd nepovažoval za dôvodnú odvoláciu námietku žalobcu, že má nárok zmluvný úrok za poskytnutie úveru aj po jeho predčasnom zosplatnení, keďže požaduje úroky, na ktoré by mal nárok v prípade, ak by žalovaná 1/ plnila podľa podmienok a v termínoch dohodnutých v úverovej zmluve, t.j. za stavu, ak by nedošlo k predčasnému zosplatneniu úveru. Riadny (zmluvný) úrok predstavuje cenu peňazí, ktoré veriteľ poskytol dlžníkovi na základe úverovej zmluvy. Z ekonomického pohľadu ide o kompenzáciu veriteľovi za obetovanú príležitosť, kedy nemohol s istinou úveru nakladať, pretože nebola v jeho dispozícii. Na strane dlžníka ide o cenu za to, že mu žalobca do jeho dispozície vydal finančné prostriedky, ktoré mohol používať, pričom povinnosť ich vrátiť odložil do budúcnosti, resp. ju rozložil na splátky. Veriteľovi patrí riadny úrok z úveru až do jeho splatenia. Ak dlžník poruší úverovú zmluvu a sú splnené zákonom, resp. zmluvou predpokladané podmienky, má veriteľ právo vyhlásiť predčasnú (alebo tiež mimoriadnu) splatnosť úveru, t.j. požadovať okamžité vrátenie celého úveru dlžníkom. Právnym následkom vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru je, že dlžník prichádza o výhodu odloženej splatnosti úveru, resp. o výhodu splátok a veriteľ získava možnosť využiť všetky dostupné právne prostriedky na to, aby sa domohol dlžnej pohľadávky. Veriteľ tiež získava právo požadovať od dlžníka zákonnú sankciu v podobe úrokov z omeškania z celej dlžnej sumy, a teda nielen z čiastky, s ktorou bol dlžník aktuálne v omeškaní. Predčasné zosplatnenie úveru tak predstavuje jednostranný sankčný právny inštitút umožňujúci veriteľovi požadovať jednorazové a okamžité vrátenie celej požičanej sumy, ktorý je odlišný od stavu výhody splátok, v ktorom veriteľovi nepatrí nárok žiadať dlžníka o vrátenie celej požičanej sumy naraz, nakoľko túto vracia postupne, v jednotlivých splátkach, za čo patrí veriteľovi úrok.

24. S poukazom na vyššie uvedené je odvolací súd toho názoru, že pri predčasnom (mimoriadnom) zosplatnení úveru vznikol žalobcovi voči žalovanému nárok na jednorazové vrátenie požičanej istiny úveru, vrátane úrokov kapitalizovaných ku dňu zosplatnenia úveru. Je nepochybné, že zosplatnením úveru vytvoril žalobca stav, v ktorom mal právo získať okamžite späť celú sumu požičaných peňažných prostriedkov, v dôsledku čoho na jeho strane odpadlo obmedzenie jeho práva na dispozíciu s istinou úveru. Ak teda nastal stav, kedy žalovaný už nemal právny titul mať poskytnuté peňažné prostriedky u seba a tieto užívať, niet dôvodu na to, aby žalobca inkasoval úroky, ktoré by mu patrili za stavu oprávnenej držby prostriedkov žalovaným; inými slovami povedané žalobcovi zanikol nárok požadovať voči žalovanému zmluvný úrok z poskytnutých peňažných prostriedkov. Odvolací súd sa stotožňuje s argumentáciou žalobcu, že obsahom záväzku žalovaného ako dlžníka bolo vrátiť nielen poskytnuté finančné prostriedky, ale i úroky. Avšak zo žiadneho právneho predpisu nevyplýva, že by sa táto povinnosť (povinnosť platiť zmluvné úroky z úveru) vzťahovala na žalovaného aj po vyhlásení predčasnej splatnosti úveru. Pokiaľ by žalobca mal nárok na riadny úrok a súbežne s ním i na úrok z omeškania, a to až do momentu splatenia celej dlžnej pohľadávky, vznikol by nespravodlivý a ústavne nekonformný stav, v ktorom by bol žalovaný ako spotrebiteľ vystavený všetkým sankčným mechanizmom vynútenia povinnosti a plnenia, zatiaľ čo žalobca ako veriteľ by inkasoval úroky zo sumy, ktorú by mu žalovaný

na výzvu nevrátil. Takýto následok vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru by bol nielen neprijateľný pre založenie nerovnováhy v právach a povinnostiach účastníkov zmluvy, ale aj v rozpore s dobrými mravmi. Odvolací súd v tomto smere, rovnako ako súd prvej inštancie, poukazuje na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky zo 17.9.2012 sp. zn. IV. ÚS 476/2012, ktorý potvrdil ústavnú udržateľnosť záveru súdov nižších inštancií, že po zosplatnení úveru nastupuje režim platenia úrokov z omeškania a nie úrokov z úveru. V opačnom prípade by na ťarchu spotrebiteľa dochádzalo k dvojnásobnému zaťažovaniu v podobe úrokov z úveru, ako i úrokov z omeškania, čo spôsobuje značnú nerovnováhu vo vzťahoch medzi účastníkmi.

25. Odvolací súd v tejto súvislosti nespochybňuje, že úroky z omeškania a zmluvné úroky sú dva rozdielne inštitúty, ktoré majú svoje vlastné, vzájomne nezastupiteľné funkcie. Avšak ani odlišnosť týchto dvoch inštitútov nemôže spochybníť záver, že po zosplatnení úveru nárok veriteľa na zmluvné úroky zaniká, nakoľko sankcionovanie dlžníka úrokmi z omeškania (a prípadne aj inými poplatkami) spolu s pretrvávaním jeho povinnosti platiť zmluvné úroky by spôsobilo hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech dlžníka ako spotrebiteľa.

26. So zreteľom na vyššie uvedené právne posúdenie veci a to, že žalobca v odvolaní neuviedol žiadne skutočnosti, ktorými by spochybnil správnosť napadnutej časti rozsudku, ktorým súd prvej inštancie nevyhovel návrhu na priznanie zmluvného úroku z nesplatennej istiny vo výške 5 384,41 od 22.5.2015, odvolací súd rozsudok súdu prvej časti v napadnutej časti potvrdil.

27. Pre úplnosť odvolací súd k argumentom žalobcu, ktorými presviedčal odvolací súd o dôvodnosti jeho nároku na zmluvný úrok z úveru po jeho zosplatnení poukazom a na viaceré rozhodnutia odvolacích súdov uvádza, že právne závery v nich obsiahnuté nemajú v právnom poriadku Slovenskej republiky charakter precedensu, ktorý by ostatných sudcov rozhodujúcich v obdobných veciach zaväzoval rozhodnúť identicky. Odvolaciemu súdu je známe, že problematika v skúmanej veci je všeobecnými súdmi riešená odlišne, a teda v rozhodovacej praxi súdov neprevláda v tejto otázke jednotný právny názor, prikláňa sa však k názoru uvedenému vyššie, a to práve z dôvodu, že ho za udržateľný uznal Ústavný súd SR v rozhodnutí zo 17.9.2012 sp. zn. IV. ÚS 476/2012, ktorý sa k tejto problematike vyjadril konkrétne ako jedna z najvyšších súdnych autorít.

28. Odvolací súd považoval za správne aj rozhodnutie súdu prvej inštancie o poplatkoch pre neunesenie dôkazného bremena žalobcom, ktorého zaťažovalo. Dôkazné bremeno je procesnou zodpovednosťou účastníka za výsledok konania, pokiaľ je určovaný výsledkom vykonaného dokazovania. Dôsledkom toho, že tvrdenie účastníka nie je preukázané navrhnutým dokazovaním, je pre účastníka nepriaznivé rozhodnutie. Súd prvej inštancie pri rozhodovaní o uplatnených poplatkoch za upomienky, za zmenu splátkového plánu a individuálne riešenie situácie vzniknutej nesplácaním úveru žalovanou 1/ nezamietol preto, že by žalobca nepredložil súdu sadzobník poplatkov určujúci výšku týchto poplatkov, ale preto, že nepreukázal, že úkony, od ktorých poplatky odvodzoval boli aj vykonané. Na preukázanie týchto skutočností bol žalobca vyzvaný súdom prvej inštancie výzvou z 24.1.2018, na ktorú v tomto rozsahu nereagoval, a okrem špecifikácie sumy 237 eur a výpočtu upomienok a iných úkonov súdu predložil iba Sadzobník poplatkov pre fyzické osoby (č.l. 41).

29. Vzhľadom na to, že odvolací súd nepovažoval žalobcom uvádzané tvrdenia v odvolaní za také, ktoré by svojou relevanciou boli spôsobilé privediť zmenu napadnutého rozhodnutia, rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti, ktorou zamietol žalobu a súvisiaci výrok o náhrade trov konania ako vecne správny v zmysle ustanovenia § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

30. Odvolací súd rozhodol o nároku na náhradu trov odvolacieho konania podľa ustanovenia § 396 ods. 1 CSP v spojení s jeho § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 tak, že žalovanej 1/, ktorá mala vo veci úspech, nepriznal proti žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania, nakoľko jej žiadne trovy nevznikli.

31. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon

pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).